

Mikrosefali nedir?

Mikrosefali tanısı, bebeklerin gebelik sırasında ultrasonla ölçüldüğünde küçük bir kafaya sahip olması ve doğumdan sonra çevresi ölçümünün de küçük olması anlamına gelir. Eğer bebeğin baş çevresi, kendi yaş grubu ya da gebelik haftasına göre çok küçükse mikrosefali olduğu söylenir. Genel olarak, baş çevresinin 2 standart sapma küçük olması durumunda ya da kendi yaş grubundaki çocukların %95'inden küçük baş çevresi olması durumunda mikrosefali olarak adlandırılır. Mikrosefalinin tespiti en iyi olarak gebeliğin üçüncü üç ayında 28. haftada yapılır.

Mikrosefali nasıl oluşur?

Mikrosefalinin olası birkaç nedeni vardır. Ebeveynlerden bir ya da ikisi etkilenmişse kalıtsal olabilir. Down sendromu gibi kromozomal anomaliler de küçük bir kafa gelişimine neden olabilir.

Gebelik sırasında geçirilecek sitomegalovirüs (CMV), kızamık, HIV, toksoplazma, herpes, sifiliz ya da en güncel olarak Zika enfeksiyonları mikrosefaliye neden olabilir. Annenin alkol ya da tüketimi, belli ilaçları kullanımı veya ciddi olarak yetersiz beslenme problemi olması mikrosefali riskini arttırabildiği gibi, iyonize radyasyon maruziyeti ya da cıva veya arsenik gibi ağır metallere maruziyet de mikrosefali nedenleri arasında yer alabilir. Gelişmekte olan fetus ya da yenidoğan beyinde oluşabilecek herhangi bir hasar da mikrosefali gelişimine neden olabilir.

Daha fazla test yaptırmalı mıyım?

Mikrosefalinin şüphelenilen nedenine bağlı olarak ek testler yapılabilir. Bebeğin anatomisinde görülecek diğer problemler spesifik bir hastalık ya da sendrom açısından inceleme gerektirebilir. Mikrosefalinin nedenini belirlemeye yardımcı olmak için MR görüntülemeye de ihtiyaç duyulabilir. Eğer kromozomal anomali şüphesi varsa genetik test yapılabilir; viral enfeksiyon şüphesi varsa bebeğin enfeksiyon geçirip geçirmediğinin anlaşılması için kan alınması ya da amniyosentez gibi anne ve bebeğe yönelik testler yapılabilir.

Gebelik sırasında takip edilmesi gerekenler nelerdir?

Bebeklerin küçük bir başa sahip olmak dışında başka bir semptomu olmayabilir. Bebeğin küçük bir başa sahip olması çeşitli problemlerle ilişkili olabileceği için bebeğin büyümesinin takibi ve başka yapısal kusurlar olup olmadığının belirlenmesi önemlidir. Bu takip, gelişme geriliğinin ya da diğer problemlerin belirlenmesi için yapılacak düzenli klinik muayeneler ve tekrarlayan ultrasonografi muayeneleriyle sağlanabilir.

Doğduktan sonra bebeğim için ne anlama geliyor?

Mikrosefali hastası bazı bebeklerde küçük kafa dışında herhangi bir semptom gelişmeyebilir ve küçük kafaya sahip olmak mutlaka çocuğunuzun fonksiyonel sonucunun bir göstergesi değildir. Diğerlerinde ise altta yatan nedene bağlı olarak gelişme geriliği, öğrenme güçlüğü, görme ya da işitme problemleri, serebral palsy, nöbetler ya da hiperaktivite izlenebilir. Doğum sonrası, bu tür bebekleri değerlendirmede özelleşmiş olan pediatrik nörolog gibi bir doktora yönlendirilebilirsiniz. Bebeğinizin devam eden büyüme ve gelişimini izleyebilir ve bebeğinizin bireysel ihtiyaçlarına uygun bir tedavi planı hazırlamak için sizinle birlikte çalışabilirler. Mikrosefalinin kesin bir tedavisi olmamakla beraber erken müdahale ve oyun grupları gibi işlemlerin yanı sıra özelleşmiş uzmanlarla (örneğin, fiziksel, çevresel ya da konuşma terapistleri ve diğerleri) çalışmak yarar sağlayabilir.

Tekrarlayacak mı?

Takip eden gebeliklerde mikrosefalinin tekrarlama riski altta yatan nedene bağlıdır. Ebeveynlerden bir ya da ikisinin etkilenmesine bağlı olarak %25-50 arasında olabilir. Eğer mikrosefali, Down sendromu gibi bir kromozomal hastalığa bağlıysa anne yaşına bağlı riske ek olarak % 1 kadar risk vardır. Eğer mikrosefali enfeksiyon ya da başka bir ajana maruziyete bağlıysa, tekrarlama riski minimaldir.

Başka hangi soruları sormalıyım?

- Bebeğimin mikrosefali olmasının en olası nedeni nedir?
- Bebeğim ne sıklıkla ultrasonografi muayenesi olacak?
- Bebeğimin durumu cerrahiyle düzeltilebilir mi?
- Bebeğimin özel bakım ihtiyacı olacak mı?
- Doğumdan sonra bebeğimin bakımını üstlenecek ve doğum öncesi danışmanlık verecek kişilerle tanışabilir miyim?

Güncelleme Eylül 2019

Güncelleme 4-2024